

**ZARGARYAN'IN “JEOPOLİTİK DOKTRİN:
BUGÜNKÜ DOĞU AKDENİZ MEDENİYETİ VE DOĞU AKDENİZ
MEDENİYETİ ÜZERİNDEKİ TÜRK TEHDİDİ”
ADLI KİTABINA ELEŞTİREL ANALİZ**

*Emin ATASOY**

ÖZET

Bu makalede Ermeni tarihçi Ruben Zargaryan'ın “Jeopolitik doktrin: Bugünkü Doğu Akdeniz medeniyeti ve Doğu Akdeniz medeniyeti üzerindeki Türk tehdidi” adlı kitabın içeriği ve bu kitabın okuyuculara vermiş olduğu mesajlar analiz edilmiştir. Başlığından da anlaşıldığı gibi, bu kitap Türk halkı ve Türkiye Cumhuriyeti düşmanlığı, dahası Ermeni milliyetçiliği ve Ermeni şovinizmi üzerine inşa edilmiş bir propaganda yayınıdır. Rusça yayınlanan ve bu nedenle Türk okuyucularının ulaşamadığı bu kitap, ulusal tarihimizi ve ülke bütünlüğünü yakından ilgilendirdiğinden dolayı, Zargaryan'ın kitaptaki tezlerine bir bilimsel antitez yazılması uygun görülmüştür.

***Anahtar Kelimeler:** Ermeni milliyetçiliği, Ermenistan, Türkiye-Ermenistan ilişkileri.*

ABSTRACT

Critical Analysis of Zargaryan's Book named “Geopolitical Doctrine: Current East Mediterranean Civilization and Turkish Threat on East Mediterranean Civilization”

This paper is a critical analysis of the book written by Armenian historian Ruben Zargaryan “Geopolitical Doctrine: Current Eastern Mediterranean Civilization and Turkish Threat on Eastern Mediterranean Civilization”. In the book, the main theme is based on the hatred of Turkish people and of Turkish

* Öğr. Gör. Dr.; Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü

Republic, and on Armenian nationalism and chauvinism. Since the book was published in Russian, it is difficult for Turkish readers to comprehend this book. Because this book is concerned about our national history and national unity, this study aimed to give answer to Zargaryan's theses based on the literature.

Key Words: *Armenian nationalism, Armenia, Turkish-Armenian relationship.*

Giriş

Son yıllarda Almanya, İngiltere, ABD, Avustralya, Yunanistan, Rusya, Polonya, Lübnan, Fransa ve diğer bir çok ülkede faaliyet gösteren Ermeni diasporası Türkiye Cumhuriyeti karşıtı karalama kampanyasını yoğunlaştırarak sürdürmektedir. Bu faaliyetlerin sonucunda ve Ermeni lobisinin baskısı ile 10'dan fazla ülke parlamentosu sözde Ermeni soykırımının tanınmasını öngören kararlar kabul etmiş¹ ve Ermenistan Devlet Başkanı Koçeryan başta olmak üzere Ermeni lobisi bundan çok memnun olmuştur. (Lütem, 2001, 8-20) Küresel ölçekte dünyanın dört bir yanında aktif faaliyet gösteren Ermeni lobisi, Türkiye karşıtı propagandasını medya, basın ve bilimsel yayınlarla da sürdürmektedir. Bu makalede bu yayınlardan sadece birisi ele alınmış ve irdelenmiştir.

2004 yılında "Aleteya" yayınevi tarafından Rusya'nın Sankt Petersburg kentinde tarih uzmanı olduğunu sanan, Ermeni kökenli Ruben Zargaryan'ın "Jeopolitik doktrin: Bugünkü Doğu Akdeniz medeniyeti ve Doğu Akdeniz medeniyeti üzerindeki Türk tehdidi" kitabı yayınlanmıştır. Aslında Rus dilinde yayınlandığından dolayı, Türkiye'de geniş yankı bulmayan ve yeterince tartışılmayan bu kitap Türkiye Cumhuriyeti ve Türk ulusuna bir saldırı niteliği taşıdığı için incelenmesi ve bilimsel olarak analiz edilmesi gerektiği kanısındayım.

Yazar Rusya'da eğitim görmüş, ancak ne Rusya'da ne de kendi ülkesi Ermenistan'da profesör olamamış, Belgrad'a gidip Sırp'lara sığındıktan sonra Sırbistan Bilimler Akademisi Profesörü ünvanını alabilmiştir. (Zargaryan 2004, 206). Ancak burada yazarın bilimsel başarısızlıklarından ziyade, kitabında ileri sürdüğü politik amaçları ve hedefleri önem taşımaktadır. Bunun nedeni kendisinin sözde Yukarı Karabağ Cumhuriyetinin dışişleri bakanı danışmanı olmasıdır. Son yıllarda alevlenen Ermeni meselesi

¹ Arjantin, Belçika, Fransa, İtalya, Kanada, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Lübnan, Uruguay, Vatikan, Yunanistan, Rusya, İsviçre, Slovakya, Polonya, Hollanda, Almanya, Venezuela, Litvanya yani toplam 18 ülke 2006 yılına kadar sözde Ermeni soykırımını tanıyan parlamento kararları kabul etmişlerdir.

doğrultusunda önemli konumdaki bir Ermeni –sözde- bilim adamının görüş ve düşüncelerinin Türk okuyucusuna tanıtılması önemli görülmektedir.

1. Zargaryan'ın Hedef ve Amaçları Nelerdir?

Zargaryan'ın “Jeopolitik doktrin: Bugünkü Doğu Akdeniz medeniyeti ve Doğu Akdeniz medeniyeti üzerindeki Türk tehdidi” isimli kitabı kendisinin politik amaçlarını ve elde etmek istediği tarihsel ve jeopolitik sonuçları çok açık ve net olarak ortaya koymaktadır. Bilimsel niteliği tartışmaya açık olan bu kitabın başlığından da anlaşıldığı gibi, kitap Türk halkı ve Türkiye Cumhuriyeti düşmanlığı kurulu olup, Ermeni milliyetçiliği ve Ermeni şovinizmi doğrultusunda propaganda yapılmaktadır.

Bu kitap aracılığıyla küresel ölçekte Ermeni diasporasının hedef ve amaçları şu şekilde özetlenmektedir:

1) Tarihsel bilgi ve gerçekleri saptırarak Türkiye'yi var olmayan olaylarla suçlamak, birinci aşamada uluslararası mahkemelerde Türkiye'yi yagılayarak maddi ve manevi tazminat almak, ikinci aşamada ise Türkiye Cumhuriyetinden toprak talep etmek.

2) Anadolu medeniyetlerinin mirasçısı olan Türkiye Cumhuriyetini gerçek dışı iddialarla köşeye sıkıştırmak, onu aşağılamak ve uluslararası siyasi arenada izole etmek.

3) Etik ve bilim dışı terimlerle, “vahşi, kültürsüz, barbar vb.” sıfatlarla Türk ulusunu damgalayarak onu dünyanın diğer uluslarından soyutlamak.

4) Türkiye'de insan hakları ve etnik sorunlar varmış gibi göstererek ülkenin birlik ve beraberliğini, daha da önemlisi siyasi bütünlüğünü tartışmak.

5) 1915 – 1923 döneminde 1,5 milyon Ermeninin –sözde- soykırımı uğradığını iddia ederek Türkiye Cumhuriyetinden maddi ve manevi tazminat alabilmek.

6) Doğu Anadolu illerimizin aslında Türkiye'nin değil Batı Ermenistan'ın bir parçası olduklarını iddia ederek Ermeni sorununa yeni bir jeopolitik boyut ve uluslararası tartışma zemini kazandırmak.

7) Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin “Pantürkist” ve “Turan” idealleri doğrultusunda siyaset yaptıklarını iddia ederek Türkiyeyi yayılmacı, istilacı ve barış karşıtı olarak göstermek.

8) Doğu Akdeniz, Balkanlar ve Ortadoğu bölgesindeki siyasal istikrarsızlığın ve savaşların baş sorumlusu olarak Türkiye Cumhuriyetini göstermek ve ülkemizin Doğu Akdeniz medeniyetlerinin tehdidi olarak algılanmasını sağlamak.

9) “Batı Ermenistan” ve “Yukarı Karabağ” devletlerinin kurulması ve uluslararası tanınmışlığını sağlamak.

10) Sözde Ermeni soykırımı ile ilgili Birleşmiş Milletler ve uluslararası mahkemelerde Türkiye Cumhuriyetinin yargılanmasını ve cezalandırılmasını sağlamak.

11) Bilimsel ve siyasal propaganda çalışmalarından medet umarak, tarihi ve politik gerçekleri saptırarak diğer ülkeleri Türkiye’ye karşı kışkırtmak ve Türkiye’nin politik ve ekonomik dışlanmışlığını sağlamak.

Özetle Türkiye’yi “kuzu postu içinde bir kurt olarak gören” Zargaryan, (Zargaryan 2004, 20) kitabında bilimsel destekten ve objektif görüşlerden yoksun, yanlışlarla, abartılarla ve çarpıtmalarla dolu bir Ermeni propagandası yapmaktadır. Örneğin, Türkiye’de enflasyon % 10’un altındayken enflasyon % 80 gösterilmiş; işsizlik % 12’den az olmasına rağmen % 17 olarak gösterilmiş, son 20 yılda bebek ölüm oranları çok büyük düşüş göstermesine rağmen Avrupa’da en yüksek bebek ölüm oranlarının Türkiye’de olduğu iddia edilmiş, ticaret hacmi ve sanayi üretimi son yıllarda büyük bir artış göstermelerine rağmen azalma varmış gibi yansıtılmıştır (Zargaryan 2004, 19). Tüm bu iftiraların yanında Zargaryan daha da ileri giderek Türkiye’de “Kürdistan” ve “Batı Ermenistan” devletlerinin kurulmasını talep etme cüretini de göstermiş.

2. Zargaryan’ın Tespitleri ve İddiaları Nelerdir?

Aslında Zargaryan’ın 200 sayfalık kitabı baştan sonuna kadar Türkiye Cumhuriyeti karşıtı, Türkiye’nin iç ve dış politikalarını sert bir dille eleştiren ve aşağılayan, Türk kültürünü ve Türk ulusunu küçük düşüren bir kitap olarak tasarlanmış ve yayımlanmıştır. Kitapta, farklı tarihsel dönemlerdeki Türk devletleri, Türklerin tarihsel, politik ve kültürel geçmişi ile ilgili asılsız ve saptırılmış yüzlerce bilgi ve iddia yer almaktadır. Fakat bu bilgi ve iddiaların neredeyse tamamı bilimsel kanıt ve tarihsel belgeden yoksun, tamamen yazarın kendi şahsi görüş ve düşüncelerini yansıtmaktadır. Bu bakımdan kitap bilimsellikten uzak bir Ermeni propaganda aracına dönüşmüştür.

Çalışmanın bu kısmında Zargaryan’ın kitabındaki Türkiye karşıtı iddialar alt başlıklar halinde ele alınmakta ve irdelenmektedir:

2.1. Bizans İmparatorluğunun Bir “Ermeni Devleti” Olma İddiası

Zargaryan’a göre Bizans İmparatorluğunun en büyük özelliklerinden birisi Yunan – Roma İmparatorluğundan Yunan – Ermeni İmparatorluğuna

olan transformasyonudur. Ona göre, Bizans İmparatorluğunda devlet öğelerini teşkil eden ve besleyen temel milletler Yunanlılar ve Ermenilerdir. Bu görüşünü kanıtlamak için yazar Arapların ve Selçuk Türklerinin Bizans İmparatorluğuna “Ermeni Devleti” olarak tanımladıkları veya hitap ettiklerini iddia etmektedir (Zargaryan 2004, 9). Fakat bu iddialarını destekleyen bir tarihi belge veya bilimsel kanıt sunmamaktadır.

Yazar, kitabında Doğu Akdeniz medeniyetine geniş bir yer ayırmış ve bu medeniyetin kurucuları ve temel öğeleri arasında da Bizans ve Ermeni kültürlerini göstermiştir. Yazar Doğu Akdeniz’deki İslâm kültür ve medeniyetinin Antik İyon ve Yunan kültür ve medeniyetinin temelleri üzerinde geliştiğini ve ondan çok fazla etkilendiğini iddia etmektedir. İlginç olan, kültürel etkileşimden bahsederken ve Doğu Akdeniz medeniyetinin bir çok kültür katmanının birikmesi ve tortulaşması ile şekillendiğini yazmakta, bu kültür katmanları arasında İyon, Bizans, Slav, Ermeni, İran, Arap kültürlerini sıralamakta, ancak Selçuklu kültüründen hiç bahsetmemektedir. Daha da önemlisi Zargaryan’a göre böylesine köklü ve zengin olan Doğu Akdeniz medeniyeti Türklerin Anadolu’ya gelmeleri ile gerilemeye ve çökmeye başlamış. Ona göre, Türkler ile Doğu Akdeniz milletleri arasındaki çatışmaların politik, felsefi, kültürel, ekonomik ve uygarlık boyutları vardır ve Türklerin batıya yönelik askeri ilerleyişi Anadolu’da ve Balkanlarda Hristiyan milletlerin kültürel ve ekonomik gerilemenin başlıca nedenidir. Yazar Türklerin Avrupa ilerleyişi ile Nazi Almanyasının Avrupa işgali arasında bir paralellik kurmakta, gelecekte Türkiye’nin bir üçüncü dünya savaşı çıkmasında baş sorumluluğu olacağını iddia edecek kadar ileri gitmektedir (Zargaryan 2004, 8-12)

Yazar Bizans İmparatorluğun ne kadar ilerici, ne kadar modern, ne kadar bütünleştirici ve köklü bir uygarlık yarattığını yazdıktan sonra bu imparatorluğunun bugünkü mirasçıların bir araya gelip politik bir organizasyon sonucunda “Bizans Milletler Topluluğu” kurmaları gerektiğini savunmaktadır. (Zargaryan 2004, 8) Doğal olarak Türkiye’nin böyle bir toplulukta yeri yoktur. Aslında neden Yunan ve Ermeniler bu kadar çok Bizans’ın tekrar canlanmasını istemektedirler? Neden halâ Avrupa’da bir çok kitapta İstanbul’dan değil de Konstantinopol’dan bahsedilmektedir? Tüm bunlar Türk ulusunun birlik beraberliğini, Türkiye Cumhuriyeti’nin bütünlüğünü bozmayı amaçlayan sinsi hamleler değil midir?

2.2. “Büyük Turan” ve “Pantürkist” İdealleri Doğrultusunda Türkiye’nin Yayılmacı ve Terorist Olduğu İddiası

Zargaryan’a göre Türkler farklı bir “yeni dünya modeli” geliştirmişler ve bu jeopolitik modelin temelleri Pantürkizm (Türkçülük) düşünceleri üzerinde inşa edilmiştir. Ona göre bugünkü Türklerin en öncelikli

amaçları arasında Osmanlı İmparatorluğunun benzeri büyük bir devlet kurarak arzulan bir jeoekonomik ve jeopolitik güce kavuşmak böylece İslâm kurallarının geçerli olduğu “Büyük Turan” devletini kurmaktır. Bu amaca ulaşmak için Adriyatik denizinden Çin seddine kadar olan bölgedeki tüm ülkelerin ya Türkiye’nin himayesi altında onunla iş birliği yapması ya da buna razı değilseler baskı ve savaş ile dirençlerinin kırılması gerekmektedir. Yazar daha da ileri giderek Türkiye’yi bölge ülkelerin iç işlerine karışmakla suçlamakta ve Türk hükümetlerini uluslararası terörizmin destekçisi ilân etmektedir. Yine belge ve kanıt göstermeden sözde tarih profesörü Zargaryan Türkiye Cumhuriyetini yayılmacı, barbar ve terorist ilân etmektedir (Zargaryan 2004, 11-13).

Yazara göre Türkiye yayılmacı ve baskıcı bir dış politika izlediği için tüm komşu ülkelerle kavgalıdır ve komşu ülkelerin topraklarına göz dikerek yayılmacılığını ve pantürkist düşüncelerini kanıtlamaktadır. Buna örnek olarak eski cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın “XXI asır Türklerin asrı olacaktır” sözlerine sığınmaktadır. (Zargaryan 2004, 13) Halbuki T. Özal bu sözleri söylerken ekonomi, bilim, teknoloji, sanat ve kültür alanlarında Türkiyenin başarılarını kastederek Türkiye’nin bölgesel bir göçe dönüşeceği öngörüsünde bulunmaktadır.

Zargaryan’a göre Avrupa, Türkler hakkında çok büyük bir hata ve yanlışlığı içindedir. Ona göre Türkiye’yi Avrupa Birliği üyeliğine kabul etmek AB’nin sonunu hazırlayacaktır. Çünkü Türkiye Avrupa kültür ve medeniyetin bir parçası olmadığı gibi İslâm kültür ve medeniyetin de bir parçası değildir. Bu nedenle hem AB hem de İslâm Birliği Türkiye tarafından aldatılmış ve yanıltılmıştır (Zargaryan 2004, 13). Yazara göre Türkiye Keşmir, Çeçenistan ve Doğu Türkistan’ın bağımsızlığını destekleyerek Hindistan, Rusya ve Çin’in bölünmesini ve parçalanmasını arzulamaktadır. Böylece yazar bir yandan Türk dış politikasındaki yanlışlıklara, bir yandan da ulusal jeopolitik kimlik bunalımına parmak bastığını sanmaktadır.

Yazar görüşlerini daha ölçsüz hale getirerek Atatürk’ü eleştirme cüretini göstermektedir. Ona göre Atatürk hem Kapitalist Avrupa’ya hem de Bolşeviklere yakınlık göstererek onlardan destek almış, gerçekte ise her ikisini de kullanmış ve aldatmıştır (Zargaryan 2004, 14). Yazara göre Türkiye’de yapılan devrimlerin amacı ülkeyi daha çağdaş seviyeye yükseltmek yani Avrupalılaşmak veya Batılaşmak değil tam tersi Sevr Andlaşmasını yok sayarak ülke sınırlarını genişletmek ve komşu ülkeleri işgal etmektir. Nedense yazar hiç Atatürk’ün “Yurtta sulh, cihanda sulh” sözünden bahsetmemekte, tam tersine Atatürk’ü savaş taraftarı ve yayılmacı olarak göstermeye çalışmaktadır.

Aslında Sevr Andlaşması Ermenilerin bağımsızlık ve devlet kurma beklentilerini canlandırdığı için Ermenistan tarihçilerinin sürekli öne

sürdükleri bir tarih belgesidir. Fakat Osmanlı İmparatorluğunun yerine kurulan yeni Türk Devletinin bu andlaşmayı kabul etmemiş olması Ermenilerce görmezlikten gelinmektedir. Yine 3 Aralık 1920’de imzalanan ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk resmi uluslararası andlaşması olan Gümrü Barış Andlaşmasının Ermenistan ile yapılmış olması da görmezden gelinmektedir. Çünkü bu andlaşma ile Ermenistan Sevr Andlaşması’nı tanımadığını kabul etmekte ve Türkiye toprakları üzerindeki iddiasından da vazgeçmektedir. Gümrü Andlaşması ile Anadolu’nun doğu illeri ile 1878’de yitirilen Kars yöresi tekrar geri alınmış. Daha da önemlisi Türkiye sınırları içinde Ermeni çoğunluğunun bulunmadığı da kabul edilerek önemli bir politik zafer elde edilmiştir. Ayrıca Ermenistan hükümeti Sevr Andlaşmasını tanımadığını da belirtmiştir. Böylece Ermeniler ilk kez Türk Devletinin varlığını resmen tanımışlar ve doğu sınırimız netleşerek, güvenlik altına alınmış.² Sonuç olarak, Ermenistan’ın 5 Aralıkta Sovyetler Birliği ile bütünleşmesi sonucunda Gümrü Barış Andlaşması yürürlüğe girememişse de daha sonra imzalanacak olan Moskova ve Kars andlaşmaları için temel oluşturmuştur (Şenşekerci ve Gülcan 2006, 109-110). Aslında Moskova ve Kars Andlaşmaları ile Türkiye’nin doğu sınırı kesinlik kazandığı gibi Ermeni sorunu da tarihe karışmıştır, XXI yüzyılın başında tekrar ortaya çıkıncaya kadar.

2.3. Türkler, Kürtler ve Aleviler İle İlgili İddialar

Zargaryan’a göre Türkiye’de yaşayan vatandaşların sadece % 37’si kendini Türk olarak hissetmektedir (Zargaryan 2004, 14). Bu durumda ülkede yaşayan vatandaşların % 63’ü kendini Türk olarak hissetmemektedir. Bu ilginç ve bir o kadar da asılsız tespiti yazar neye dayanarak, hangi kanıt ve belgelerle ortaya koymaktadır? Hangi araştırma veya nüfus sayımı sonucunda bu veriler ortaya çıkmıştır? Cumhuriyet yıllarında hiçbir zaman Türkler kendi ülkelerinde azınlık durumuna düşmemelerine rağmen neden böyle bir iddia ile ortaya çıkmaktadır? Amaç yine etnik kavga ve bölücülük değil midir? Amaç yine Türkiye’yi güçsüz ve gerekli beşeri potansiyelden yoksun göstermek değil midir?

Aynı önyargı ve gerçek dışı iddialar Kürtler ve Aleviler için de yapılmaktadır. Yazara göre Türkiye’de yaşayan Alevilerin toplam nüfusu 13 ile 17 milyon arasında olup, bu kişilerin büyük bir baskı altında, özgürlükleri kısıtlanmış olarak yaşamak zorunda bırakıldıklarını iddia etmektedir. Hatta yazar, 1995 yılındaki Aleviler ile Türkler arasında çarpışmalardan ve bölgesel isyanlardan da bahsetmektedir (Zargaryan 2004, 15). Ancak böyle

² Mumcu, Ahmet, “Tarih Açısından Türk Devriminin Temelleri ve Gelişimi”, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1996, s. 68

bir isyanın yaşandığını o bölgede yaşayan insanların dahi bilmemesi garip değil midir?

Zargaryan'a göre Türkiye'de yaşayan her dört kişiden biri Kürt kökenlidir yani ülke nüfusunun % 25'i Kürttür. Yazar böylece Kürt nüfusunun 17 ile 25 milyon arasında değiştiğini iddia etmektedir. Yazara göre sadece 1985 yılında Türk ordusu 27 000 Kürt kökenli vatandaşı yok etmiştir ve 2 milyondan fazla Kürt siyasi mülteci olmak zorunda bırakılmıştır. Bunun dışında yazar, Türkiye'de 6 milyon Pontus Rumun, 7 milyon Kapadokyalı Yunan ve 6 milyon İyonlu Yunan yaşadığını iddia etmektedir. (Zargaryan 2004, 144) Kitabın bir başka yerinde de MİT verilerine göre Türkiye'de 1,3 milyon Ermeni Müslümanın yaşadığını, fakat gerçek sayının 2,6 milyon olduğunu iddia etmektedir (Zargaryan 2004, 144-151)

Yukarıda belirtilen iddialar değerlendirildiğinde, Kürtler, İyonlar, Rumlar, Ermeniler ve Alevilerin toplam nüfusu 57 milyon gibi çok abartılı ve yüksek bir rakam olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Yani yazara göre bu durumda 72 milyonluk ülkede 15 milyon Türk ve 57 milyon azınlık yaşamaktadır. Doğal olarak bu durumda Anadolu'daki kültürel azınlıklar çoğunluk durumuna, Türkler ise kendi vatanında azınlık durumuna düşmektedirler. Yazar bu sayısal verileri hangi kaynaktan, hangi kitaptan aldığını belirtmemiş olduğundan verilerin onun sadece hayal dünyasını veya Türkiye'yi nasıl görmek istediğini yansıttığı söylenebilir. Fakat bu hayallerin politik arzu ve emellere dönüşme işaretleri de mevcuttur. Örneğin 2001 yılında Kuzey Anadolu Dağlarında, Karadeniz bölgesinde geniş çaplı bir Pontus Rum bağımsızlık isyanından bahsedilmektedir. Bu isyanın sonucunda 2002 yılında Yunan politolog Harlampiy Politidis Türkiye'nin bölünmesi ve federal devlete dönüşmesi gerektiğini, bu federasyonda 3 Yunan-Rum eyaletinin yanı sıra, Kürt eyaleti, Ermeni eyaleti, Arap eyaleti ve Asur eyaletinin de olması gerektiğini savunmuştur (Zargaryan 2004, 144-145). Tüm bu örnekler hem Ermeni - Rum - Yunan lobisinin hangi amaçlar güderek bu tür propagandalar yaptıklarını, hem de ülkemizin hangi tehditlerle karşı karşıya kaldığını gayet net ve açık olarak ortaya koymaktadır.

2.4. Türkiye – Rusya İlişkileri İle İlgili İddialar

Zargaryan'a göre Bizans İmparatorluğunun tarihsel-kültürel varislerinden biri olan Rusya, Doğu Akdeniz medeniyetinin en önemli jeopolitik ve kültürel öğelerinden biridir. Ona göre Bizansın Osmanlılar tarafından fethedilmesiyle birlikte, Rusya Bizansın doğal mirasçısı olmuştur. Bu nedenle Bizansın kaybettiği hakları savunması ve bunun için Osmanlılarla savaşması kaçınılmaz olmuştur. Zargaryana göre Rusya Osmanlıdan çektiği kadar hiçbir ülkeden çekmemiş, hiçbir ülke ile bu kadar çok savaşmamıştır. Barış yılların kısa, savaş yıllarının ise uzun olduğu bu bölgesel rekabet tam

240 yıl sürmüştür. Fakat 1877-1878 ve 1914-1918 yılları ile Rus-Osmanlı savaşları sona ermemiştir. II. Dünya savaşında Türkiye gizliden gizliye Almanya'yı destekleyerek Rusya'yı arkadan vurmaya ve Kafkaslar ile Orta Asya'yı ele geçirmeyi planlamış, böylece Alman gemilerinin boğazlardan geçmesine göz yummuştur. Rusya'nın savaşı kazanacağı anlaşılınca da 23 Şubat 1945 tarihinde Almanya'ya gecikmeli ve göstermelik bir savaş ilân etmiştir. Yazara göre, 18 Şubat 1952'de yine NATO'ya üye olan Türkiye, Rusya karşıtlığı dış politikasını tekrar kanıtlamıştır (Zargaryan 2004, 25-27).

Zargaryanın yoğun Türkiye düşmanlığı nedeniyle düşüncelerinde ölçüyü kaçırdığı gözlenmektedir. Nitekim Küba krizi esnasında üçüncü dünya savaşı olasılığının baş sorumlusu olarak Türkiye'yi gösterecek kadar hiçbir dayanağı olmayan, mantıksız ve gülünç fikirler ileri sürmektedir. Ona göre üçüncü dünya savaşının eşliğinden dönülen Küba krizinin sorumlusu Türkiye'nin sorumsuz dış politikasıdır (Zargaryan 2004, 27).

Yazara göre, Türkiye Rusya'nın çıkarlarını göz ardı ederek, hatta Rusya'nın olası tepkisi ve bu tepkisinin sonuçlarını tahmin ederek her şeye rağmen Kafkaslar ve Orta Asya Cumhuriyetlerine yönelik yayılmacı politikasını sürdürmektedir. Türkiye'nin jeopolitik emelleri kendi bölgesini aşarak Rusya'nın bütünlüğünü tehdit etme durumuna gelmiştir. Ona göre, Türkiye'nin Türki cumhuriyetler ile izlediği dış politikanın bu devletlerin özgürlüğü ve mutluluğu için değil Rusya devletinin yok edilmesine yöneliktir (Zargaryan 2004, 27). Fakat Zargaryan, Türkiye'nin nükleer silah sahibi dünyanın yüzölçümü bakımından en büyük ülkesi olan Rusya'nın nasıl yok edeceğine dair hiçbir ipucu vermemektedir.

Zargaryan'ı böylesine karamsar senaryolara iten asıl sebep, son dönemde Rusya ile Türkiye arasındaki dış ticaret, enerji, inşaat ve turizm alanındaki yatırımların hızla büyümesi ve kendisinin bu ekonomik işbirliğinden rahatsızlık duymasıdır. Örneğin 2005 yılında Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turistler arasında 1 864 682 turist sayısı ile Rusya, Almanya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. (TÜİK, 2006, 263) Yine 2005 yılında Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkeler arasında 2 374 milyon dolarlık dış satım ile Rusya sekizinci sırada yer almakta, ithalatta ise 12 867 milyon dolarlık dış alım ile Almanya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. (Aslan, 2006, 194-197) Tüm bu örnekler Rusya ile Türkiye arasında ekonomik işbirliğinin artışına işaret ederken, sürmekte olan sıcak ve olumlu gelişmelerden rahatsız olan Zargaryan, ürettiği asılsız iddialar ile iki dost ülke arasındaki ilişkileri soğutmaya ve problemlenştirmeye çalışmaktadır.

Aslında Rusya'da Rus dilinde yayınlanan Zargaryan'ın kitabında Rusya yanlısı politikalar izleyerek Rusya'ya yaranmaya çalışılmasının nedeninin, sözde Ermeni soykırımı konusunda Rusya'dan destek beklemesi olduğu kolaylıkla anlaşılmaktadır. Kitapta Türkiye karalanarak, Türkiye-

Rusya ilişkilerini eleştirmesi aslında beklenen bir sonuçtur. Rusya'yı Türkiye'ye karşı kıskırtmak ve dost iki ülkenin ilişkilerini bozmak amacıyla yazar kitapta çok farklı yöntemler denemiştir. Bu yöntemler farklı örneklerle açıklanabilir (Zargaryan 2004, 21-33):

Örnek 1: Türkiye'de çok yaygın olarak yayımlanan "Büyük Türkiye" haritasından bahsederek bu haritada Alaska, Finlandiya, Rusya ve Macaristan'ın "Büyük Türkiye" sınırları içinde gösterildiği iddia etmektedir. (Zargaryan 2004, 29) Aslında yazar okullardaki ders kitaplarının arka sayfasında dahi var olan "Türk Dünyası" haritasını abartarak ve değiştirerek, aynı din, aynı dil ve kültürü paylaşan Türki cumhuriyetlerini görmezden gelerek Kazakistan, Türkmenistan, Azerbaycan, Kırgızistan ve Özbekistan gibi Türki cumhuriyetlerinin Rusya'nın bir parçası oldukları iddiasını sürdürmektedir ve hayali "Büyük Türkiye" haritasından bahsetmektedir.

Örnek 2: Yazar, uluslararası terörizmin destekçisi ve Rusya'nın iç işlerine müdahaleci olarak Türkiye'yi suçlamaktadır. Kanıt olarak ta Türkiye'nin Çeçenistan'ın bağımsızlığını desteklemesi ve bu ülkeye 5 000'den fazla "kiralık terorist" göndermesini göstermektedir. Kiralık asker ve teroristlerin yanı sıra Türk ordusuna mensup subay ve assubayların da Çeçenistan'da Rusya'ya karşı savaştıklarını iddia etmektedir. Yazar, Kuzey Kafkasya bölgesinde yüzlerce Türk casusun MİT'e çalıştığını ve Türk istihbaratın Rusya karşıtı faaliyetlerin 1995 -2002 yılları arasında yoğunlaştığını iddia etmektedir. (Zargaryan 2004, 30-31) Zargaryan, her zaman olduğu gibi bu iddialarını da belgeleyememiş ve kaynak gösterememiştir.

Örnek 3: Yazar, Türkiye'nin yayılmacı politikasının bir parçası olarak Karadeniz filusunun güçlendirmesini göstermektedir. Ona göre Karadeniz'de Türkiye'ye ait 50'den fazla hücum bot bulunmaktadır. Bu faaliyetlerin amacı ise Karadeniz'i bir "Türk gölüne" dönüştürmektir. Ukrayna'yı bölmek ve Kırım'a bağımsızlık kazandırmak da Türkiye'nin dış politika öncelikleri arasındadır. Eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in bir Ukrayna ziyaretinde Ukrayna yetkililerine telkif ettiği 600 000 Türk Tatarının Kırım'a yerleştirilmesi teklifine yazar neden 4 milyon Ermeni için de aynı teklifin geçerli olmadığını, bunların Türkiye'ye geri dönüp yerleşmelerine neden izin verilmediği sorusunu sormaktadır. (Zargaryan 2004, 33) Oysa Zargaryan, günümüzde Türkiye'de binlerce Ermeninin özgürce yaşadığını, hatta Ermenistan'dan kaçak olarak gelip İstanbul'a ve diğer kentlere yerleşerek çalıştıklarını ve Türk vatandaşlığı için başvuruda bulduklarını görmezden gelmektedir. Ayrıca Ermenistan'ın toplam ülke nüfusu 2004 yılında 3 340 000 (Lukanov, 2005, 119) iken 4 milyon Ermeni nerede yaşamaktadır? Belki de yazara göre dünyada yaşayan tüm Ermeniler Türkiye'ye yerleşmeleri gerekir ve Anadolu'da yeni bir "Büyük Ermenistan" kurulmalıdır.

Örnek 4: Zargaryan, Türkiye ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki ilişkileri çok sert bir dille eleştirerek bu ilişkilerde Türkiye'nin "çuvalladığını" ve çok kötü bir dış politika sergilediğini iddia etmektedir. Yazar, daha da ileri giderek pantürkizm doğrultusunda Türkiye'nin asıl amacının bu Türk cumhuriyetlerini kendisine bir uydu olarak bağlamak, onları sömürmek, kültürel ve etnik bakımdan zorla asimile ederek Türkiyeye bağlılığını sağlamak olduğunu iddia etmektedir. Ona göre, Türkiye bu ülkelerin kendi dillerini, kendi kültürlerini tanımamakta ve "büyük abi" rolüne soyunarak onlara "küçük uslu kardeş" rolünü dayatmaktadır. Yazar, Türkiye'nin izlediği bu yayılcı ve sorumsuz dış politikanın Yeni Türkiye Cumhuriyetleri'nin tümünde rahatsızlık, üzüntü ve hayal kırıklığı yarattığını da ayrıca belirtmiştir. (Zargaryan 2004, 21)

2. 5. Sözde Ermeni Soykırımı ve Batı Ermenistan İle İlgili İddialar

Zargaryan'a göre bugün Ermenistan ile Türkiye arasındaki siyasal sorunların temelinde 1894 -1896, 1909 ve 1915-1923 yılları arasındaki üç farklı zaman diliminde Türklerin Anadolu topraklarında yaşayan Ermenilere karşı yaptıkları soykırımı tanımamaları yatmaktadır. Ermeni halkına karşı işlenmiş olan –sözde- soykırımın tanınmamasının etik, siyasal, ekonomik ve jeopolitik sonuçları vardır. Yazara göre Türkiye Ermenistan'la diplomatik ilişkiler kurmaktan bilinçli bir şekilde kaçınmakta ve bu ülkeye ekonomik abluka uygulayarak Ermenistanı güçsüz ve zor durumda bırakmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Türkiye'nin Yukarı Karabağ sorununda Azerbaycan'ı destekleyerek batıdaki kuşatmayı doğudan Azerbaycan'ın kuşatması ile tamamlamayı hedeflediğini iddia etmektedir. (Zargaryan 2004, 134)

Zargaryan'a göre Türkiye'de yaşayan çok büyük sayıda Ermeni nüfusu zorla Müslümanlaştırılmış ve Türkleştirilmiştir. Bundan dolayı Ermeni nüfusunun Anadolu'daki tam sayısını tespit etmek zorlaşmaktadır. Ona göre Türk baskılarından bıkmış olan Ermenilerin büyük bölümü isimlerini ve dinsel inançlarını değiştirmek zorunda kalmışlar, bir diğer bölümü de kendini Ermeni olarak tanıtmamak ve kimliğini gizlemek zorunda kalmışlardır. Yazar, Anadolu'da yaşayan, etnik ve dinsel inançlarını korumuş ama bunları dışa vurmayan Ermenilere "Gizli Ermeniler" adını vermiştir. (Zargaryan 2004, 16)

Türkiye'de tek dil, tek din, tek millet politikaların diğer dinler ve diğer milletler için bir tehdit olduğunu vurgulayan yazara göre sağduyulu Türk ulusunun yönetici, politikacı ve hükümetlerin yapmış oldukları hataları desteklememeleri gerektiğini belirtirken, tarihsel gerçekleri aydınlatma adına Alman ulusunun İkinci Dünya Savaşındaki Nazilerin yaptığı insanlık suçlarını kabul ettiği gibi demokrasi yolundaki bugünkü Türkiye'nin de

Ermenilere ve diğerk azınlıklara yönelik işlemiş oldukları suçları hoşgörü ve olgunlukla kabul etmeleri ve böylece dünya ile bütünleşmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Zargaryan 2004, 23). Yazarın Türkiye'yi Nazi Almanyası ile karşılaştırması hayret verici ve yorum dahi yapılmaması gereken bir girişimdir.

Zargaryan'a göre bugün Doğu Anadolu'nun büyük bir bölümünü kapsayan "Batı Ermenistan'ın" yüzölçümü 300 000 km² dir.1555 yılında Osmanlılar tarafından fethedilen "Batı Ermenistan" daha sonraki dönemde Van, Erzurum, Bitlis, Sivas, Diyarbakır, Elazığ ve Trabzon olmak üzere 7 Ermeni vilayetine bölünmüştür. Ona göre 1915 yılına kadar bu 7 vilayette 2,5 milyon Hristiyan Ermeni ve 700 000 Müslüman Ermeni, yani toplam 3,2 milyon Ermeni yaşamaktaydı. Yazara göre 1555 yılından beri yani Osmanlı'nın fethinden bu yana Ermeni sorunu var olmaya devam etmektedir. Zargaryan'a göre 1894-1897 ve 1908 yıllarında Anadolu'da öldürülen Ermenilerin sayısı 350 000, 1915-1923 döneminde ise 1,5 milyon olmuştur. Sadece 1920 yılında "Kemalist Türk ordusu" Ermeni topraklarını kanuna aykırı olarak işgal ederek 200 000 Ermeni'yi öldürmüştür. Aynı dönemde Türk ordusunun 700 000 Yunanlıyı da öldürdüğünü iddia etmektedir (Zargaryan 2004, 146-150). Görüldüğü gibi yazar, sadece 1894-1923 yılları arasında neredeyse 2 milyon Ermeni'nin öldürüldüğünü iddia etmektedir. Bu dönemdeki Anadolu nüfusu düşünüldüğünde bu rakamın çok abartılı ve gerçek dışı bir rakam olduğu kolaylıkla anlaşılmaktadır.

Zargaryan'a göre Türkiye Sevr Antlaşmasını ve Batı Ermenistan'ın bağımsızlığını tanımalıdır. Ona göre o dönemde henüz tanınmamış iki devlet (Rusya ve Türkiye Cumhuriyeti) arasında imzalandığı için 1921-Moskova Antlaşmasının hiç bir hukuksal geçerliliği yoktur. Ona göre uluslararası geçerliliği olmayan bu antlaşma ile Ermenistan bölünmüş ve böylece "Batı Ermenistan" Türkiye topraklarında kalmıştır. Batı Ermenistan'da yaşayan 2 milyon Ermeni'yi kurtarmak için Zargaryan şunları önermektedir (Zargaryan 2004, 152):

- Bir an önce "Batı Ermenistan Milli Kongresi" kurulmalı ve Ermeni vatandaşlarının isim listelerini hazırlamaya başlamalıdır. Türk baskılarından kaçan ve yurt dışında yaşayan Ermenilerin anavatanlarına geri dönmeleri teşvik edilmelidir.
- Yurt dışında yaşayan Ermeniler "Batı Ermenistan Meclisi" ve sürgündeki "Batı Ermenistan Hükümetini" kurmalıdırlar. Daha sonra seçimlerle milletvekilleri, yönetici ve bakanlar seçilmelidir.
- Uluslararası hukuk normları ve barışçıl girişimlerle dünya ülkeleri "Batı Ermenistan Hükümetini" ve dolayısıyla "Batı Ermenistan Devletini" tanıma yollarını bulmalıdırlar.

İlginçtir ki yukarıdaki çok ciddi istek, amaç ve iddialara rağmen, Zargaryan Türkiye topraklarında gözleri olmadığını, Türkiye'nin toprak bütünlüğünü bozmak istemediklerini yazmaktadır. Onların amacı sadece ve sadece Ermeni halkının hak ettiği özgürlüğü yerine getirerek ezilmiş bireylerin “vatan” isteklerinin yerine getirilmesidir (Zargaryan 2004, 152-153).

3. Sonuç ve Değerlendirme

Zargaryan'ın yazmış olduğu bu kitapta hem diğer ülke ve milletlere, hem de küresel ölçekte Ermeni diasporasına kendi bakış açılarını yansıtan yanlı açıklamalar ve çarpıtılmış bilgiler yer almaktadır. Önümüzdeki yıllarda dünyadaki Ermeni diasporasının yapması gereken hamleleri Zargaryan ayrıntılı bir plan olarak maddeler halinde şöyle belirlemiştir: (Zargaryan 2004, 156-157)

1. “Batı Ermenistan’da” yaşamış ama bugün yurt dışında olan Ermenilerin çocukları ve torunlarının temsilci, milletvekili ve hükümet belirlemeleri ve bu hükümetin Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile görüşmelere ve çözüm yolları aramaya başlaması.
2. Türkiye hükümetinin 1915-1923 dönemindeki –sözde- Ermeni soykırımının tanınmasını ve bunun uluslararası camiada kınanmasını sağlamak.
3. Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Adalet Divanına başvurarak, –sözde- Ermeni soykırımı konusunda Türkiye'nin yargılanmasını ve suçlu bulunmasını sağlamak, tüm bunların sonucunda Osmanlı Devletinin mirasçısı olan Türkiye Cumhuriyeti'nden maddi ve manevi tazminat taleplerini Ermeni mirasçılara ulaştırmak.
4. Yurt dışında ve sürgünde yaşayan Ermenilerin Türkler tarafından engellenmeden, özgürce “Batı Ermenistan’a” (yani Doğu Anadolu bölgesine) gelip yerleşmelerini ve burada devlet kurmalarını sağlamak.
5. Yurt dışında yaşayan Ermenilerin etnik, dinsel ve kültürel bilcini korumak ve sağlamlaştırmak için gereken çalışmaların yapılması ve böylece Ermeni diasporasının küresel ölçekte güçlenmesini sağlamak.
6. “Batı Ermenistan’daki” (yani Doğu Anadolu Bölgesinde) Ermeni kilise, köprü, ev ve anıtların restore edilip onarılması ve Ermeni kültür mirası olarak korunmalarını sağlamak.

Yukarıdaki maddelerden de anlaşıldığı gibi farklı ülkelerde örgütlenerek çalışmalarına devam eden Ermeni diasporasının amaç ve hedefleri

bellidir ve bu hedeflere ulaşmak için farklı tarihlerde farklı sivil toplum kuruluşlar ve politik organizasyonlarından destek almaya da çaba gösterdikleri ortadadır. Fransa meclisinin Ekim 2006'da almış olduğu "Ermeni soykırımını tanımamanın suç kabul edileceği kararı" bunlardan sadece biridir. Önümüzdeki yıllarda bu tip kararların çoğalmasını engellemek için Türkiye hangi politikaları izleyecektir? Ülkemizin Ermeni sorunundaki yol haritası belli midir? Bizim tarihçilerimizin ve siyaset uzmanlarının Fransızca, Almanca, Rusça ve İngilizce yazmış oldukları ve yurt dışında yayınlanmış sınırlı sayıdaki kitapları yeterli midir?

Ermeniler –sözde- soykırım konusunu tarihsel boyuttan, hukuksal ve insan hakları boyutuna çekme çabasındadırlar. Hiç kuşkusuz hukuksal aşamadan sonra sıra siyasal çözüm aşamasına getirilmek istenmektedir. Yani onların deyimiyle "Batı Ermenistan Devleti" kurma aşaması sırada beklenmektedir - aynen Yukarı Karabağ'da % 20 Azeri topraklarının işgalinde olduğu gibi - Anadolu kuşatılmak istenmekte, Türkiye bölünmek ve parçalanmak istenilmekte bunun için gerekli plan ve haritalar ise medyada, gazete ve dergi sayfalarında yayınlanmaktadır. Tüm bu faaliyetlerin karşısında Türk milleti, ulusal medya, bilim ve üniversite camiası, kısaca tüm kurumlar ve sivil toplum kuruluşları, dayanışma ve kararlılıkla ülkenin bölünmesi girişimleri karşısında birlik ve beraberliğini savunmalıdırlar.

KAYNAKLAR

- Eren, Aslan, *Türkiye Ekonomisi*, Ekin Kitabevi, Bursa, 2006.
- Lukanov, A. – Bojinov, N. – Dimitrov, S., *Stranite v Sveta 2005-2006 Spravoçnik*, İzdatelstvo Gloriya Palas, Sofiya, 2005.
- Lütem, Ömer, *Olaylar ve Yorumlar*, Ermeni Araştırmaları Dergisi, Sayı 3, ASAM Yayınları, Ankara, 2001.
- Mumcu, Ahmet, *Tarih Açısından Türk Devriminin Temelleri ve Gelişimi*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1996.
- Şenşekerci, Erkan–Gülcan, Yılmaz, *Türk Devrim Tarihi ve Atatürkçülük*, Alfa Aktüel Yayınları, İstanbul, 2006.
- T. C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu, *Türkiye İstatistik Yıllığı 2005*, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara, 2006.
- Zargaryan, Ruben, *Doktrina Politiki. Sovremennoy Vostoçno-Sredizemnomorskoy Tsivilizatsii. Turetskaya Ugroza Vostoçno-Sredizemnomorskoy Tsivilizatsii*, İzdatelstvo Aleteya, Sankt-Petersburg, Rusiya, 2004.